

19. september 2026

Høringsinnspill – forslag til lov om handelsforbud

Vi viser til høringsbrev av 19. juni 2026 om forslag til lov om handelsforbud med israelske bosetninger i Palestina. Norges kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv ønsker lovforslaget velkommen. Flere sentrale spørsmål er imidlertid ikke utredet og bør ses på i det videre arbeidet med lovforslaget, særlig samspillet mellom handelsforbudet og krav og forventninger til næringslivet om å utføre risikobaserte aktsomhetsvurderinger.

Større virksomheter er forpliktet etter åpenhetsloven til å gjøre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper om ansvarlig næringsliv. Etterlevelse av disse pliktene vil kunne bidra til å sikre overholdelse av handelsforbudet.

Høringsnotatet behandler i stor grad handelsforbudet som et selvstendig regelverk. Mange av virksomhetene som vil bli berørt av handelsforbudet, er samtidig underlagt plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven. Disse virksomhetene har etablert systemer og rutiner for å identifisere, forebygge og håndtere risiko for negative konsekvenser for menneskerettighetene i egen virksomhet og leverandørkjede. Manglende utredning av samspillet mellom handelsforbudet og åpenhetsloven kan skape usikkerhet om hvilke krav som gjelder, hvilke tiltak som anses tilstrekkelige, og hvordan virksomhetene kan dokumentere etterlevelse.

Det er viktig å gjøre det klart at loven ikke innskrenker gjeldende krav og forventninger. Pliktene etter åpenhetsloven og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv kan gå lenger enn lovforslaget og legger opp til at virksomhetene skal håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for menneskerettigheter som virksomhetene er knyttet til gjennom sine forretningsforbindelser. OECDs retningslinjer innebærer en forventning om at selskapene respekterer humanitærretten i situasjoner med væpnet konflikt og gjennomfører skjerpede aktsomhetsvurderinger der det foreligger risiko for alvorlige negative konsekvenser, herunder brudd på humanitærretten.

Høringsnotatet legger til grunn at uaktsomme overtredelser skal kunne straffes, og fremhever at næringsdrivende må foreta undersøkelser for å klarlegge varers opprinnelse og andre forhold av betydning. Notatet går imidlertid ikke inn på forholdet mellom uaktsomhetsnormen etter handelsforbudet og aktsomhetsplikten i åpenhetsloven og gir begrenset veiledning om innholdet i slike undersøkelser. Etter vårt syn bør det utredes nærmere hvilken betydning virksomheters

aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven (og OECDs retningslinjer) skal ha ved vurderingen av om virksomheten har oppfylt sin undersøkelsesplikt og handlet tilstrekkelig aktsomt etter loven. Videre er forholdet mellom handelsforbudet, virksomhetenes informasjons- og redegjørelsesplikter etter åpenhetsloven og vernet mot selvinkriminering ikke nærmere behandlet i notatet.

Tolletaten, Utenriksdepartementet, underliggende etater og politiet foreslås å få sentrale roller i veiledning, kontroll og håndheving av regelverket. I den forbindelse bør det vurderes hvordan denne veiledningen skal koordineres med eksisterende og kommende veiledning om ansvarlig næringsvirksomhet, herunder Forbrukertilsynets veiledning og tilsyn med åpenhetsloven, veiledning knyttet til [handelsforbudet mot produkter laget ved bruk av tvangsarbeid](#) og Kontaktpunktets veiledning og klagebehandling knyttet til OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv.

Vennlig hilsen,

Frode Elgesem

Leder

Kristel Tonstad

Fagdirektør